

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 14 kwietnia 2025 r.

WRPS-VI.431.2.5.2025.xxx

Pani

xxx xxx

**p. o. Kierownika Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu
Stary Lubotyń 42
07-303 Stary Lubotyń**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na rok 2025, kontrolerzy: xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxx xxx – inspektor wojewódzki, posiadające upoważnienia Wojewody Mazowieckiego, przeprowadzili w dniach od 10 do 24 lutego 2025 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Starym Lubotynie³.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, zwanej dalej ustawą, w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz realizacji obowiązków organu właściwego wierzyciela.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2023 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 10 lutego 2025 r.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190, ze zm.).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Dalej Organ, Ośrodek, jednostka kontrolowana.

⁴ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 ze zmianami) – dalej ustawa.

Kontakt:

telefon: (+48) 22 695 71 00

adres e-mail: wrps@mazowieckie.pl

strona www: www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Adresy do doręczeń:

plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa

ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

e-doręczenia: AE:PL-96129-72086-CJUWV-29

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie pomimo nieprawidłowości ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu podjęte w zakresie sposobu organizacji zadania oraz w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego natomiast pozytywnie ocenił działania podjęte w zakresie realizacji obowiązków organu właściwego wierzyciela.

I. Organizacja zadania

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu jest Pani xxx xxx zatrudniona na tym stanowisku od xxx xxx xxx r. Obsługę finansowo-księgową Ośrodka od 29 lipca 2020 r. zapewnia Urząd Gminy w Starym Lubotyniu⁵.

Szczegółową organizację wewnętrzną oraz zasady funkcjonowania kontrolowanej jednostki określa regulamin organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Ośrodka Nr xxx z dnia xxx xxx xxx r. Akt ten w Rozdziale IV § 8 pkt 3 wyodrębnia stanowisko do realizacji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Zadania tego stanowiska określono w § 17 regulaminu.

Wójt Gminy Stary Lubotyń jednym Zarządzeniem Nr xxx z xxx xxx xxx r. na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy upoważnił zarówno: Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu oraz na wniosek Kierownika Ośrodka⁶ Panią xxx xxx – starszego inspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego⁷ do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do wydawania w sprawach decyzji. Jednocześnie upoważnił Kierownika Ośrodka:

- do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
 - zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.
- Upoważnienie to zawierało w podstawie prawnej art. 8a zamiast art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 ustawy⁸.

⁵ Uchwała Nr xxx Rady Gminy Stary Lubotyń z dnia xxx xxx xxx r.

⁶ Wniosek z xxx xxx xxx r.

⁷ Realizującą ustawę od xxx xxx xxx r.

⁸ 1 grudnia 2021 r. – Wejście w życie ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (zmiana treści art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów)

Pismem z 1 czerwca 2022 r. znak: WPS-VI.9421.2.6.2022.PK Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania prawidłowych upoważnień, wskazując prawidłową ich treść oraz zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień w zakresie wskazanym w piśmie. Do dnia kontroli nie podjęto działań w celu wyeliminowania nieprawidłowości i uchybień.

Jednocześnie zwraca się uwagę, że zasadnym byłoby, aby każda osoba posiadała indywidualne upoważnienie do realizacji zadań.

II. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W ww. okresie nie wydano decyzji przyznających z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, decyzji uchylających, decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń i decyzji umarzających postępowanie administracyjne. Na dzień kontroli 1 sprawa nie została jeszcze rozpatrzona (tj. wniosek złożony 14 stycznia br.). Nie odnotowano spraw, w których należało odmówić prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Nie wystąpiły

10 Decyzje Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx
z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx
z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx
z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

przypadki zmiany wysokości przyznanych świadczeń w związku ze zmianą wysokości zasądzonych alimentów, stosownie do treści art. 29 ustawy. Nie odnotowano również przypadku umieszczenia osoby uprawnionej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie ani osoby uprawnionej, która zawarła związek małżeński. Żadnego wniosku nie pozostawiono bez rozpatrzenia. W okresie podlegającym kontroli żaden wniosek o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie wpłynął w formie elektronicznej.

Kontroli poddano akta wszystkich ww. spraw.

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następowała odpowiednio na wniosek przedstawiciela ustawowego osoby uprawnionej (rodzica osoby uprawnionej), o czym stanowi art. 15 ust. 1 ustawy. Prawo do świadczeń ustalano poczynsz od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz z dokumentacją, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego, tj. od 1 października danego roku do 30 września roku następnego.

W 9 sprawach prawo do świadczeń ustalono na cały okres świadczeniowy (w tym w 1 sprawie, gdzie dziecko ukończyło 18. rok życia – w aktach sprawy znajduje się pisemna zgoda osoby uprawnionej, aby była reprezentowana przez rodzica). Natomiast w 2 sprawach¹¹ świadczenia ustalono na okres krótszy niż świadczeniowy (przyznanie prawa do świadczenia nastąpiło odpowiednio od 1 listopada 2023 r. i od 1 grudnia 2023 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku do końca okresu świadczeniowego).

Wnioski składane były w formie papierowej, opatrzone pieczęcią z datą wpływu i kolejnym numerem z rejestru. 3 wnioski było kompletnie i prawidłowo wypełnione, zawierały one dane określone w art. 15 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy. Zawarte w nich oświadczenia i pouczenia były podpisane przez przedstawicieli ustawowych osób uprawnionych do świadczeń. Natomiast pozostałe 8, co stanowi 73% badanych wniosków, wypełniono nieprawidłowo:

- w 1 wniosku¹² nie uzupełniono go w Części II. dotyczącej oświadczenia osoby uprawnionej, w której imieniu ubiega się rodzic o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w kolejnym roku szkolnym lub akademickim, tj. czy będzie lub nie będzie uczyć się w szkole lub w szkole wyższej,
- w 2 wnioskach¹³ tej samej wnioskodawczynie nieprawidłowo wypełniono skład rodziny, ponieważ wnioskodawczynie w składzie rodziny nie uwzględniła siebie jako członka rodziny. W aktach spraw brak załącznika Nr FA-1Z (we wniosku w składzie rodziny można wskazać dane wyłącznie 6 osób, a rodzina składała się z 7 osób),

¹¹ Decyzje: xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

¹² Wniosek nr xxx z xxx r.

¹³ Wnioski nr: xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

- w 5 wnioskach¹⁴ nie uzupełniono danych w punkcie 5.3 i 5.4 dotyczącym utraty lub uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy lub po tym roku,
- w 3 wnioskach nie uzupełniono numeru rachunku bankowego na które były wypłacane świadczenia. Na tę okoliczność Pani Kierownik Ośrodka wyjaśniła, że cyt.: „We wniosku nr xxx, xxx i xxx nie wpisano numeru konta. Przyjęto ustną prośbę od wierzycielek o kontynuację wypłaty świadczeń alimentacyjnych na konto, które wypłacano dotychczas środki. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu zobowiązuje się zaprzestać stosowania tej praktyki”¹⁵.

Ponadto, do 7 wniosków nie dołączono oświadczeń wnioskodawców o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, stosownie do treści art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy.

Z pisemnego oświadczenia Kierownika jednostki¹⁶ złożonego na tę okoliczność wynika, że cyt.: „(...) Do 7 wniosków poddanych kontroli omyłkowo nie dołączono oświadczenia dotyczącego osób zobowiązanych do alimentacji”.

W pozostałych (4) przypadkach ww. oświadczenia zostały nieprawidłowo wypełnione, ponieważ nie wskazano w nich wszystkich osób zobowiązanych do alimentacji, czyli dziadków osoby uprawnionej zarówno ze strony zobowiązanego do alimentacji, jak i drugiego rodzica (w 2 sprawach wskazano dane wyłącznie trzech osób¹⁷, w 1 sprawie wskazano wyłącznie 2 osoby¹⁸ i w 1 sprawie wskazano wyłącznie 1 osobę¹⁹).

Wnioskodawcy załączali do wniosków odpowiednio do sprawy inne dokumenty, stanowiące podstawę ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o których mowa w art. 15 ust. 4 ustawy, w tym: oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych (stypendia socjalne, dochody uzyskane z gospodarstwa rolnego), zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne, oświadczenia o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły (poza 1 sprawą, o której mowa powyżej). Ponadto, w aktach spraw znajdowały się odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasadzającego alimenty lub postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty, poza 4 sprawami²⁰ dwóch wnioskodawczyń. Zgodnie z art. 15 ust. 4 pkt 3b ustawy należało dołączyć odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasadzającego alimenty, odpis postanowienia sądu o zabezpieczeniu

¹⁴ Wnioski nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

¹⁵ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 13 lutego 2025 r.

¹⁶ Jak wyżej

¹⁷ Decyzje nr: xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

¹⁸ Decyzja nr xxx z xxx r.

¹⁹ Decyzja nr xxx z xxx r.

²⁰ Decyzje Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r. (decyzja zmieniająca)

powództwa o alimenty, odpis protokołu zawierającego treść ugody sądowej lub ugody zawartej przed mediatorem.

Pani Kierownik oświadczyła²¹, że „do wniosku nr xxx i xxx nie został dołączony odpis protokołu zawierającego treść ugody zawartej przed mediatorem oraz do wniosku nr xxx i xxx nie został dołączony odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia zasądzającego alimenty z powodu niedopatrzenia braków tych dokumentów. W dniu 13.02.2025 r. dokumentacja została uzupełniona o powyższe dokumenty”.

W powyższych sprawach jednostka kontrolowana zaniechała realizacji działań na podstawie § 7 rozporządzenia wykonawczego, polegających na pisemnym wezwaniu wnioskodawcy do poprawienia lub uzupełnienia nieprawidłowo wypełnionych wniosków pod rygorem pozostawienia wniosków bez rozpatrzenia.

W każdym przypadku wnioskodawcy złożyli oświadczenie o przekazaniu organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne o wszelkich znanych mu informacjach niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu.

Przed wydaniem decyzji, zgodnie z wymogami art. 15a ust. 1 ustawy jednostka kontrolowana weryfikowała dane wnioskodawców i ich członków rodzin w rejestrze PESEL

(za wyjątkiem 4 spraw), Centralnej Bazy Beneficjentów (za wyjątkiem 1 sprawy).

Pozyskiwano informacje z systemów informatycznych Ministerstwa Finansów (za wyjątkiem 1 sprawy), Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (za wyjątkiem 1 sprawy), KRUS oraz weryfikowano dane w Systemie Informacji Oświatowej (za wyjątkiem 1 sprawy).

Z pisemnego oświadczenia Kierownika jednostki²² złożonego na tę okoliczność wynika, że omyłkowo nie pobrano danych z usługi MEN.

Z wyjaśnienia Kierownika jednostki²³ złożonego na tę okoliczność wynika również, że cyt.:

„We wniosku nr xxx, xxx, xxx oraz xxx– (3 osoby) nie wywołano usługi PESEL, natomiast we wniosku 1565/2024 nie pobrano danych CBB i usługi PESEL

u 1 osoby. Podczas kontroli 13.02.2025 r. pobrano dane w tym zakresie.

We wniosku nr xxx do 1 osoby omyłkowo nie pobrano danych ZUS i e-Podatki. Podczas kontroli w dniu 13.02.2025 r. wywołano powyższe usługi”. Ponadto jednostka kontrolowana nie pozyskiwała i nie weryfikowała danych w Centralnym Wykazie Ubezpieczonych, w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Aplikacji Centralnej Rynku Pracy – w zależności od sprawy, co było działaniem nieprawidłowym i niezgodnym z art. 15a ust. 1 ustawy.

²¹ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 13 lutego 2025 r.

²² Oświadczenie Pani Kierownik Ośrodka z 21 lutego 2025 r.

²³ Jak wyżej

W kontrolowanych postępowaniach nie prowadzono spraw, w których osoba uprawniona do świadczenia z funduszu alimentacyjnego była osobą niepełnosprawną, wobec powyższego nie było konieczności weryfikowania orzeczeń o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności.

Prawo do świadczeń ustalano począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz z dokumentacją, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego, tj. od 1 października danego roku do 30 września roku następnego.

Prawo do świadczeń przyznawano osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, ponieważ egzekucja okazała się bezskuteczna. Kwoty świadczeń przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat lub starsze – do ukończenia 25 lat, jeżeli uczyło się w szkole.

W 1 postępowaniu²⁴ Organ przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego na cały okres świadczeniowy 2023/2024, gdzie osoba dorosła uprawniona do alimentów reprezentowana przez rodzica uczyła się w szkole będąca w wieku od 18 do 25 roku życia. W tym przypadku podstawą do przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego jest m.in. art. 9 ust. 1 Ustawy, który stanowi, że warunkiem do przyznania świadczenia jest kontynuowanie nauki w szkole lub szkole wyższej. W postępowaniu do wniosku dołączono zaświadczenie ze szkoły na rok szkolny 2023/2024, natomiast wniosku nie uzupełniono o dane kontynuowania nauki w szkole lub szkole wyższej (o czym mowa powyżej). Zgodnie z art. 94 Prawo oświatowe rok szkolny we wszystkich szkołach i placówkach rozpoczyna się z dniem 1 września każdego roku, a kończy - z dniem 31 sierpnia następnego roku, zatem należało zweryfikować we wrześniu 2024 r. status ucznia, aby wypłacić świadczenie za wrzesień 2024 r., czego jednostka kontrolowana nie uczyniła. Dopiero podczas kontroli Organ dokonał weryfikacji w Systemie Informacji Oświatowej MEN (w roku szkolnym 2023/2024 i 2024/2025) potwierdzając, że osoba ta kontynuuje naukę w szkole. Do Ośrodka podczas kontroli wpłynęło²⁵ również zaświadczenie ze szkoły z 16 września 2024 r.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawano osobom uprawnionym, jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekroczył miesięcznie 1 209 zł.

We wszystkich sprawach podstawą obliczenia dochodu były dokumenty dochodowe dotyczące właściwego roku bazowego. W 1 sprawie²⁶ nieprawidłowo obliczono dochód

²⁴ Decyzja nr xxx z xxx r.

²⁵ Wpływ do Ośrodka 13 luty 2025 r.

²⁶ Decyzja nr xxx z xxx r.

rodziny, ponieważ w przeliczeniu na osobę w rodzinie zawyżono go o 156,51 zł, tj. nie uwzględniono w roku bazowym 2022 jednego członka rodziny osoby uprawnionej (siostry)²⁷. Dochód należało przeliczyć przez 5 osób, a nie przez 4, jak uczyniła jednostka kontrolowana. W sprawie nieprawidłowo ustalony dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie miał wpływu na prawo do świadczeń.

W okresie świadczeniowym 2024/2025 ustawą z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²⁸ (wejście w życie z dniem 12 grudnia 2024 r.) zmieniono art. 10 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w ten sposób, że podwyższono maksymalną wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego z kwoty 500 zł do kwoty 1000 zł. W związku z tym Ośrodek w 2 sprawach z urzędu wszczął postępowanie w sprawie zmiany decyzji przyznających świadczenia i podwyższył wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego do kwoty zasądzonych alimentów, tj. z 500 zł na 600 zł w obu przypadkach. Decyzje w tym zakresie zostały wydane 16 stycznia 2025 r.²⁹ z wyrównaniem za okres od 1 października 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. W obydwu decyzjach rozstrzygnięcie zostało nieprawidłowo sformułowane, tj.: w punkcie 1 „od dnia 2024-10-01 ustalam wysokość świadczenia dla (...) w kwocie 600 zł miesięcznie”, w punkcie 2. „wyrównanie za okres od 2024-10-01 do 2024-12-31 dla (...) ustalam w wysokości 100 zł (...)”

Prawidłowo należało wyłącznie zmienić decyzję nr (...) z dnia (...) w ten sposób, że od dnia (...) do dnia (...) przyznać świadczenia z funduszu alimentacyjnego w kwocie (...) zł miesięcznie, a informację dotyczącą wysokości oraz terminu wypłaty wyrównania za okres od dnia zmiany wysokości świadczenia należało umieścić w pouczeniu decyzji.

Sprawy załatwiano terminowo, licząc od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 20 ust. 4-8 ustawy, poza 2 sprawami, gdzie w związku z wejściem w życie z dniem 12 grudnia 2024 r. ustawy o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów należało wydać decyzje zmieniające do 12 stycznia 2025 r., a wydano 16 stycznia 2025 r. Co prawda, w powyższej ustawie termin ten nie jest określony, ale przepisy k.p.a. mają zastosowanie w sprawach nieuregulowanych. Zatem, sprawy powinny być załatwiane bez zbędnej zwłoki, w terminie miesiąca. W przypadku tym został uchybiony termin określony w art. 35 § 3 k.p.a.

Zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a. o każdym przypadku niezakończenia sprawy w terminie określonym w art. 35 k.p.a. lub w przepisach szczególnych, organ jest obowiązany zawiadomić stronę, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy, czego w niniejszych sprawach nie uczyniono.

²⁷ We wniosku siostra wskazana w składzie rodziny

²⁸ Ustawa z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2024 r., poz. 1827)

²⁹ Decyzje zmieniające Nr: xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

Decyzje administracyjne w sprawach świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydano w jednostce kontrolowanej zgodnie z wymogami art. 107 k.p.a. Decyzje zawierały oznaczenie organu właściwego, tj. Wójta Gminy Stary Lubotyń, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania.

Decyzje zawierały pouczenie o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń oraz o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a k.p.a.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy decyzje zawierały informację, że są natychmiast wykonalne. Ponadto decyzje zmieniające prawo do świadczeń zawierały również informację o terminie i sposobie ich wypłaty.

Analiza badanych decyzji wykazała, że:

- niejednoznacznie oznaczono organ właściwy, tj. wskazano zarówno Wójta Gminy Stary Lubotyń oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Lubotynie. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów określa, że postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela, którym jest wójt, burmistrz lub prezydenta miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej³⁰. Zatem organem właściwym wydającym decyzje jest Wójt Gminy Stary Lubotyń i to on powinien być wskazany w miejscu oznaczenia organu,
- decyzje przyznające prawo do świadczeń nie zawierały informacji o terminie i sposobie ich wypłaty, które należało umieścić w pouczeniu decyzji,
- stroną postępowania i adresatem decyzji nie była osoba uprawniona tylko jeden z rodziców. Zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy, ilekroć w ustawie jest mowa o osobie uprawnionej – oznacza to osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. W myśl powyższego świadczenia powinny zostać przyznane dziecku, które dopóki jest niepełnoletnie, reprezentuje je rodzic jako przedstawiciel ustawowy. Skoro, zatem rodzic składa wniosek o świadczenie alimentacyjne, to składa go w imieniu i na rzecz dziecka, a nie we własnym imieniu. W takim przypadku stroną postępowania i adresatem decyzji powinno być dziecko z zastrzeżeniem, że działa przez przedstawiciela ustawowego, któremu należy doręczyć decyzję i do jego rąk wypłacić świadczenie przysługujące dziecku,

³⁰ Art. 2 pkt 10 ustawy

- w żadnej decyzji nie pouczano stron, że zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz z odsetkami.

We wszystkich przypadkach decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a., znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia.

Analiza list zrealizowanych wypłat i przelewów wykazała, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacano zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych. Przyznane świadczenia wypłacano w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 20 ust. 1 ustawy, zgodnie z żądaniem strony wskazanym we wniosku (poza 2 sprawami, o których mowa), tj. przelewami bankowymi na wskazane konta bankowe. Ponadto z analizy list wypłat i przelewów wynika, że: w październiku 2023 r. oraz w lutym, marcu, kwietniu, lipcu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 2024 r. świadczenia wypłacono w innym dniu niż wskazany w harmonogramie wypłat przekazanym do organów egzekucyjnych. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 1a ustawy dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, które naliczane są od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń, do dnia spłaty. Ma to istotny wpływ na prowadzoną egzekucję świadczeń, dlatego świadczenia z funduszu alimentacyjnego należy wypłacać w terminach określonych w harmonogramie, a w przypadku każdej zamiany, bezzwłocznie informować odpowiedni organ prowadzący postępowanie egzekucyjne.

III. Prawidłowość realizacji obowiązków wobec dłużnika alimentacyjnego jako organ właściwy wierzyciela

Kontroli poddano akta 11 dłużników alimentacyjnych odpowiednio do wybranych wcześniej 11 akt spraw osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (we wszystkich sprawach Ośrodek był organem właściwym wierzyciela). Ośrodek jako organ właściwy wierzyciela przekazywał dłużnikom alimentacyjnym³¹ oraz organom właściwym dłużnika informacje o przyznanych osobom uprawnionym świadczeniach z funduszu alimentacyjnego oraz informował o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa. Każdorazowo w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego występowano do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

³¹ Informacje o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

Do organów prowadzących postępowanie egzekucyjne kierowano wnioski o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego³². Do wniosków dołączono wymagane w art. 27 ust. 8 ustawy dokumenty. Podejmowane działania prowadzono terminowo i prawidłowo dokumentowano.

Komornikowi sądowemu przekazywano wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji. Z przekazanych od Kierownika Ośrodka wyjaśnień wynika, że „nie informowano sądów o przypadkach beczynności lub wszelkich przejawach opieszałości organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu ze względu na brak takiej konieczności. Ośrodek nie wytaczał powództwa w sprawach o roszczenia alimentacyjne, stosownie do przepisu art. 7 ustawy”³³.

Nie umarzano dłużnikom alimentacyjnym należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy³⁴.

Kierownik Ośrodka oświadczyła również, że „nie zamieszczano w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik sądowy nie prowadzi egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące, na podstawie art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy, ponieważ we wszystkich przypadkach postępowanie egzekucyjne wobec dłużników alimentacyjnych prowadzi komornik sądowy”³⁵.

We wszystkich sprawach jednostka kontrolowana przekazywała w każdym miesiącu informacje o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, na podstawie art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy do: BIG InfoMonitor S.A., Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A., Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A. i ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

W wyniku kontroli **stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:**

1. W upoważnieniu Kierownika Ośrodka Pani xxx xxx w części dotyczącej przekazywania informacji do biura informacji gospodarczej informacji i zamieszczania w KRZ przywołano niewłaściwą podstawę prawną, tj. art. 8a zamiast art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

³² Wnioski o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

³³ Pisemna informacja z 11 lutego 2025 r.

³⁴ Załącznik Nr 2 – Zestawienie ilości wniosków i decyzji

³⁵ Pisemna informacja z 13 lutego 2025 r.

2. Pani xxx xxx – pracownik merytoryczny pomimo realizacji tych zadań nie posiada upoważnienia na podstawie art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 ustawy:
 - do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
 - zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.
3. 8 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostało nieprawidłowo wypełnionych, a organ nie wezwał pisemnie wnioskodawców do poprawienia wniosków lub uzupełnienia wniosków pod rygorem pozostawienia ich bez rozpatrzenia.
4. Do 7 wniosków nie dołączono oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, stosownie do treści art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy, zaś w 4 sprawach wnioskodawcy dołączyli nieprawidłowo wypełnione ww. oświadczenia, a Organ nie wezwał pisemnie wnioskodawców do poprawienia lub uzupełnienia wniosków pod rygorem pozostawienia ich bez rozpatrzenia.
5. Do 4 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z art. 15 ust. 4 pkt 3b ustawy nie dołączono odpisu podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasadzającego alimenty, odpisu postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty, odpisu protokołu zawierającego treść ugody sądowej lub ugody zawartej przed mediatorem, a organ nie wzywał wnioskodawców do ich uzupełnienia pod rygorem pozostawienia ich bez rozpatrzenia.
6. W 4 sprawach nie zweryfikowano danych osobowych potwierdzających tożsamość wnioskodawców oraz członków ich rodzin w bazie PESEL, w 1 sprawie w CBB, w 1 sprawie nie pozyskiwano informacji z systemów informatycznych MF, w 1 sprawie nie pozyskiwano informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz w 1 sprawie nie zweryfikowano danych w SIO. We wszystkich sprawach przed wydaniem decyzji przyznających nie zweryfikowano danych w NFZ, CEIDG i AC RP – w zależności od sprawy.
7. W 1 sprawie nieprawidłowo obliczono dochód rodziny, ponieważ w przeliczeniu na osobę w rodzinie zawyżono go o 156,51 zł, tj. nie uwzględniono jednego członka rodziny osoby uprawnionej.

8. W 2 sprawach uchybiono terminom określonym w art. 35 §3 k.p.a. w zakresie wydania decyzji zmieniających kwotę świadczenia z funduszu alimentacyjnego w związku z podwyższeniem maksymalnej jego kwoty.
9. W wydanych decyzjach administracyjnych:
 - niejednoznacznie oznaczono organ właściwy, tj. wskazano zarówno Wójta Gminy Stary Lubotyń jak i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu zamiast wyłącznie Wójta Gminy Stary Lubotyń,
 - nieprawidłowo oznaczono stronę postępowania i adresata decyzji, tj. stroną postępowania i adresatem decyzji nie była osoba uprawniona tylko jeden z rodziców, co jest niezgodne z art. 2 pkt 11 ustawy,
 - decyzje przyznające prawo do świadczeń nie zawierały w pouczeniu informacji o terminie i sposobie ich wypłaty,
 - w decyzjach w sprawach funduszu alimentacyjnego nie pouczano stron o wynikającym z art. 23 ust. 1 ustawy obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami,
 - w 2 decyzjach zmieniających w sentencji decyzji orzeczono o wypłacie wyrównań świadczeń zamiast umieścić tę informację w pouczeniu decyzji, gdyż jest to wyłącznie czynność techniczna.
10. W 1 sprawie w okresie świadczeniowym 2023/2024 osobie pełnoletniej należało zweryfikować we wrześniu 2024 r. status ucznia, aby wypłacić świadczenie za wrzesień 2024 r., czego jednostka kontrolowana nie uczyniła.
11. W październiku 2023 r. oraz w lutym, marcu, kwietniu, lipcu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 2024 r. świadczenia wypłacono w innym dniu niż wskazany w harmonogramie wypłat przekazanym do organów egzekucyjnych. O zamianie terminu wypłat świadczeń nie informowano odpowiedniego organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne.

Ponadto zwrócono uwagę, że:

1. Do dnia kontroli nie zastosowano się do wytycznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie w zakresie udzielania upoważnień, jak również nie podjęto działań w celu wyeliminowania nieprawidłowości dotyczących udzielonych upoważnień.
2. Zasadnym jest udzielanie indywidualnych upoważnień do realizacji kontrolowanych zadań.

Za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia w zakresie upoważnień odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Stary Lubotyń oraz Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu, natomiast za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia w pozostałym zakresie odpowiedzialność ponosi Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Starym Lubotyniu oraz pracownik realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią jako p.o. Kierownika do:

1. Podjęcia działań w celu zmiany upoważnienia udzielonego przez Wójta Gminy Stary Lubotyń z 30 maja 2022 r. dla Kierownika Ośrodka w części dotyczącej przekazywania informacji do biura informacji gospodarczej informacji i zamieszczania w KRZ poprzez przywołanie w nim właściwej podstawy prawnej do ich udzielenia, tj. art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
2. Niezwłocznego podjęcia działań w celu udzielenia upoważnienia Pani xxx xxx na podstawie art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 ustaw do:
 - przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
 - zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.
3. Przyjmowania prawidłowo i kompletnie wypełnionych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, wzywania wnioskodawców do poprawienia wniosku pod rygorem pozostawienia go bez rozpatrzenia, zgodnie z § 7 obowiązującego rozporządzenia wykonawczego.
4. Przyjmowania prawidłowo i kompletnie wypełnionych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia alimentacyjnego wraz z oświadczeniami dotyczącymi miejsca zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentów, innych niż dłużnik alimentacyjny, a w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, wzywania wnioskodawców do poprawienia wniosku pod rygorem pozostawienia go bez rozpatrzenia.
5. Prowadzenia postępowań administracyjnych i wydawania rozstrzygnięć na podstawie kompletnej dokumentacji. W przypadku złożenia wniosku bez odpisu podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasadzającego alimenty, odpisu postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty, odpisu protokołu zawierającego treść ugody sądowej lub ugody zawartej przed mediatorem stosowania się do obowiązku wynikającego z § 7 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, tj. pisemnego wzywania do ich uzupełnienia pod rygorem pozostawienia ich bez rozpatrzenia.

6. Każdorazowo, przed wydaniem rozstrzygnięcia dokonywania w dostępnych systemach informatycznych niezbędnych weryfikacji, w tym w rejestrach PESEL, MF, CBB, SIO MEN, NFZ, CEIDG i AC RP – stosownie do treści art. 15a ust. 1 ustawy.
7. Prawidłowego obliczania dochodu rodziny, tj. z uwzględnieniem wszystkich członków rodziny.
8. Stosowania terminów określonych w art. 35 § 3 k.p.a. Zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a. o każdym przypadku niezakończona sprawy w terminie określonym w art. 35 k.p.a. lub w przepisach szczególnych zawiadamiania strony, podając przyczynę zwłoki i wskazując nowy termin zakończenia sprawy.
9. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
 - jednoznacznego oznaczania organu właściwego poprzez wskazanie wyłącznie Wójta Gminy Stary Lubotyń,
 - wskazywania małoletniego dziecka uprawnionego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako stronę postępowania oraz adresata decyzji,
 - z zastrzeżeniem, że działa przez przedstawiciela ustawowego, zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
 - w decyzjach przyznających prawo do świadczeń zawierania w pouczeniu informacji o terminie i sposobie ich wypłaty,
 - w decyzjach w sprawach funduszu alimentacyjnego pouczenia stron o wynikającym z art. 23 ust. 1 ustawy obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami,
 - w sentencji decyzji zawierania treści wyłącznie stanowiących rozstrzygnięcie, a nie będących pouczeniem.
10. W związku z rozpoczęciem kolejnego roku szkolnego weryfikowania we wrześniu w systemach MEN czy osoba uprawniona do alimentów w wieku powyżej 18 r.ż. kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej.
11. Niezwłocznego informowania organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o zmianie terminu wypłaty świadczeń.

Ponadto zwraca się uwagę na konieczność:

1. Stosowania się do wytycznych MUW w Warszawie w zakresie udzielania upoważnień do realizacji kontrolowanego zadania.
2. Udzielania indywidualnych upoważnień do realizacji kontrolowanych zadań.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję do przekazania, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia

pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z upoważnienia Wojewody Mazowieckiego
Katarzyna Kieszek
Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości: Pan xxx xxx Wójt Gminy Stary Lubotyń

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Przetwarzamy Państwa dane osobowe wyłącznie w celu wykonania zadań Administratora, które wynikają z przepisów prawa oraz zadań realizowanych w interesie publicznym. Więcej informacji znajdą Państwo na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki/Przetwarzanie-danych-osobowych>, w zakładce „O urzędzie” – „Przetwarzanie Danych Osobowych”.